

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

જોસેફ

વિરુદ્ધ

કેરળ રાજ્ય

૩ ડિસેમ્બર, ૨૦૦૨

[ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એસ રાજેન્દ્ર બાબુ અને ન્યાયમૂર્તિ શ્રી અરુણ કુમાર]

દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦:કલમ ૩૪,૩૦૨,૩૦૭ અને ૩૪૧:

હત્યા-ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા આરોપીઓમાંના એકને નિર્દોષ જાહેર કરવાનો
ચુકાદો-હાઈકોર્ટ દ્વારા તે આરોપીને દોષિત ઠેરવતા-સાચું ઠેરવવામાં આવ્યું,
કારણ કે ટ્રાયલ કોર્ટે આરોપીઓને નિર્દોષ જાહેર કરતી વખતે નક્કર કારણો

આપ્યા હતા, ઉચ્ચ અદાલતે માત્ર અન્ય અભિપ્રાય શક્ય છે એટલા માટે તેમાં દખલ ન કરવી જોઈએ.

પુરાવા અધિનિયમ, ૧૮૭૨; કલમ ૧૩૪:

એકમાત્ર નજરે જોનાર સાક્ષીની જુબાની-તેના પર વિશ્વાસ, આવા સાક્ષીનો પુરાવો સ્વીકારવામાં આવી શકે છે જો તે અન્ય સાક્ષીઓના પુરાવા/રેકૉર્ડ પરના અન્ય પુરાવા સાથે સમર્થન આપે છે-જો આવા પુરાવા સચોટ, વિશ્વસનીય અને આત્મવિશ્વાસ પ્રેરિત હોય તો એકલા નજરે જોનાર સાક્ષીના પુરાવા પર દોષિત ઠેરવી શકાય છે.

ફરિયાદ પક્ષના જણાવ્યા મુજબ, ફરિયાદી સાક્ષી-૧ અને મૃતક તેમના ઘરે જઈ રહ્યા હતા ત્યારે ત્રણ આરોપીઓ દ્વારા તેમને ખોટી રીતે રોકી દેવામાં આવ્યા હતા, જેના પરિણામે થોડો ઝઘડા થયા હતા. આરોપીએ મૃતકની છાતી પર અને ફરિયાદી સાક્ષી-૧ ને ગરદન પર છરી મારી હતી. ફરિયાદી સાક્ષી-૨ થી ૪ બંને ઘાયલોને હોસ્પિટલમાં લઈ ગયા હતા જ્યાં મૃતકનું મોત થયું હતું. પોલીસે હોસ્પિટલમાં ઇજાગ્રસ્ત સાક્ષી, ફરિયાદી સાક્ષી-૧નું નિવેદન નોંધ્યું હતું. ફરિયાદી પક્ષનો કેસ માત્ર ફરિયાદી સાક્ષી-૧ના પુરાવા પર આધારિત હતો. ટ્રાયલ કોર્ટે અપીલકર્તા સહિત આરોપીઓ સામેના આરોપો સ્થાપિત ન હોવાનું શોધી કાઢ્યું

હતું અને તેમને નિર્દોષ જાહેર કર્યા હતા.રાજ્યની અપીલ પર, ઉચ્ચ અદાલતે એક આરોપી (અપીલકર્તા) ને દોષિત ઠેરવ્યો હતો કારણ કે તેની સામેના પુરાવા સ્પષ્ટ અને વિશ્વાસપાત્ર હતા અને અન્ય બે આરોપીઓની નિર્દોષ મુક્તિની પુષ્ટિ કરી હતી.તેથી દોષિત આરોપી દ્વારા આ અપીલ કરવામાં આવી છે.

અપીલને મંજૂરી આપતા અદાલતે

ઠેરવેલ કે:૧.૧.જ્યારે ઘટનાનો એકમાત્ર સાક્ષી હોય ત્યારે તેના પુરાવાને થોડી સાવધાની સાથે સ્વીકારવા જોઈએ અને અન્ય સાક્ષીઓ દ્વારા રજૂ કરાયેલા પુરાવા અથવા રેકૉર્ડ કરેલા પુરાવાઓના ટચસ્ટોન પર તેનું પરીક્ષણ કર્યા પછી સ્વીકારવું પડે છે.

[જજ-ડી-ઈ]

૧.૨ ભારતીય પુરાવા અધિનિયમની કલમ ૧૩૪ એવી જોગવાઈ કરે છે કે કોઈ પણ કિસ્સામાં કોઈ પણ હકીકતના પુરાવા માટે કોઈ ચોક્કસ સંખ્યામાં સાક્ષીઓની જરૂર રહેશે નહીં અને તેથી, અદાલતને એકલા નજરે જોનારા સાક્ષીના પુરાવા પર દોષિત ઠેરવવા અને તેને ટકાવી રાખવા માટે મંજૂરી છે.પરંતુ, તે જ સમયે, આવા માર્ગને ત્યારે જ અપનાવી શકાય છે જ્યારે આવા સાક્ષી દ્વારા આપવામાં આવેલ પુરાવા સચોટ, વિશ્વસનીય અને સંભાવનાઓ સાથે સુસંગત

હોય અને ગર્ભિત આત્મવિશ્વાસને પ્રેરિત કરે.આ ધોરણ મુજબ, જ્યારે ફરિયાદ પક્ષનો કેસ મુખ્યત્વે નજરે જોનારા સાક્ષીની એકમાત્ર જુબાની પર આધારિત હોય છે, ત્યારે તે સંપૂર્ણપણે વિશ્વસનીય હોવો જોઈએ.જો કે આવા સાક્ષી ઘાયલ સાક્ષી હોય અને તેની હાજરી પર ગંભીર શંકા ન હોય, જ્યારે તેના પુરાવા અન્ય પુરાવાઓ સાથે વિરોધાભાસી હોય, ત્યારે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા લેવાયેલ અભિપ્રાય કે આરોપીને તેની એકમાત્ર જુબાનીના આધારે દોષિત ઠેરવવો અસુરક્ષિત રહેશે, તેને ગેરવાજબી કહી શકાય નહીં.ઉચ્ચ અદાલતે તેમાં માત્ર એટલા માટે દખલ ન કરવી જોઈતી હતી કે અન્ય અભિપ્રાય શક્ય છે અને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા તારણ કાઢવામાં આવેલું તારણ અશક્ય હતું.[જજડ-એચ; જજ૭-એ-સી]

ફોજદારી અપીલ અધિકારક્ષેત્ર:ફોજદારી અપીલ નંબર ૬૨૦/૧૯૯૫.

ક્રિમિનલ અપીલ નંબર ૩૨૪/૧૯૯૧ માં કેરળ હાઈકોર્ટના ૦૨/૦૩/૧૯૯૫ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તાઓ માટે ઇ. એમ. એસ. અનમ.

પ્રતિવાદી વતી રમેશ બાબુ એમ. આર., સુશીલ કે. તેરફીવાલ અને કે. આર. સસીપ્રભુ.

અદાલતનો ચુકાદો આમના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

ન્યાયમૂર્તિશ્રી રાજેન્દ્ર બાબુ. અપીલકર્તા અને અન્ય બે લોકો પર આઈ. પી. સી. કલમ ૩૪૧, ૩૦૭ અને ૩૦૨ અને કલમ ૩૪ હેઠળ ગુનાઓ માટે કાર્યવાહી કરવામાં આવી હતી, જેમાં આરોપ મૂકવામાં આવ્યો હતો કે ૦૯/૦૭/૧૯૮૯ ના રોજ કોનિપાડુ જંકશન ખાતે કોલાસેરી પાપ્પચનની બંક શોપ નજીક, તેઓએ રસ્તા પર આગળ વધવાથી અટકાવ્યા હતા, સિમોનની હત્યા કરી અને બેની [ફરિયાદી સાક્ષી-૧] ને ઈજા પહોંચાડી અને ભાગી ગયા. ટ્રાયલ કોર્ટે જોયું કે અપીલકર્તા અને અન્ય આરોપીઓ સામેના આરોપો સ્થાપિત થયા નથી અને તેમને નિર્દોષ જાહેર કર્યા. રાજ્યએ હાઈકોર્ટમાં અપીલ કરવાનું પસંદ કર્યું હતું. ઉચ્ચ અદાલતની ખંડપીઠે નિર્દોષ જાહેર કરવાના આદેશને રદ કર્યો હતો અને અપીલકર્તા સામે દોષિત ઠેરવ્યો હતો પરંતુ અન્ય બે આરોપીઓના સંબંધમાં ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલા નિર્દોષ જાહેર કરવાના આદેશમાં ખલેલ પહોંચાડી ન હતી.

ટ્રાયલ કોર્ટમાં ફરિયાદી પક્ષનો કેસ એ છે કે ઈજાગ્રસ્ત સાક્ષી, બેની [ફરિયાદી સાક્ષી-૧] અને મૃતક સિમોન કોનિપાડુ જંકશન ખાતે એક માથાચનની દુકાનમાંથી બિડી ખરીદીને કોનિપાડુ-મુન્નિલાવુ રોડ પર પશ્ચિમથી

પૂર્વ તરફ તેમના ઘરે જઈ રહ્યા હતા.કોનિપાડુ જંક્શનથી આગળ વધી રહેલા
 ત્રણેય આરોપીઓએ મૃતક અને બેની [ફરિયાદી સાક્ષી-૧] ને "તેઓ શા માટે
 મોટા હોવાનો ઢોંગ કરી રહ્યા હતા" એમ પૂછીને રસ્તા પર આગળ વધતા ખોટી
 રીતે અટકાવ્યા હતા.એવું લાગે છે કે મૃતકએ આરોપીઓને પૂછ્યું કે શું તેઓ
 અન્ય લોકોને રસ્તા પર શાંતિપૂર્ણ રીતે ચાલવા નહીં દે.તે પછી એ-૨ એ "તેને
 દૂર કરો" એવું પ્રોત્સાહન આપ્યું.આ સાંભળીને એ-૧ એ છરી કાઢી હતી અને
 મૃતકની છાતીના જમણા ભાગમાં છરી મારી હતી.આ ઈજા સહન કર્યા બાદ તે
 પશ્ચિમ તરફ દોડ્યો હતો.પછી એ-૩ એ એ-૧ ને બેની [ફરિયાદી સાક્ષી-૧] ને
 પણ દૂર કરવા કહ્યું હોવાનું કહેવાય છે.તેથી અપીલકર્તાએ બેની [ફરિયાદી
 સાક્ષી-૧] ને તે જ છરીથી તેની ડાબી હથેળી પર છરી મારી હતી અને તેણે
 ફરીથી તેની ગરદનની ડાબી બાજુએ છરી મારી હતી.જો કે, બેની [ફરિયાદી
 સાક્ષી-૧] તેને રોકી શક્યો અને પશ્ચિમ તરફ દોડી ગયો અને કોનિપાડુ જંક્શન
 પહોંચ્યો.રસ્તામાં તેને મૃત હાલતમાં સિમોન નીચે પડી ગયેલો મળ્યો.ત્યારબાદ
 તેણે ફરિયાદી સાક્ષી-૨ થી જ ને આ ઘટના વર્ણવી હતી, જેઓ ઘટના સ્થળે
 દોડી ગયા હતા.બેની [ફરિયાદી સાક્ષી-૧] અને મૃતક, સિમોનને ફરિયાદી
 સાક્ષી-૫ ની માલિકીની અને ચલાવવામાં આવતી ગ્રુપમાં સરકારી હોસ્પિટલ,
 પલઈ લઈ જવામાં આવ્યા.જો કે, સિમોનનું હોસ્પિટલમાં લઈ જતા ૭:૪૫ વાગ્યે
 મૃત્યુ થયું હતું.

ટ્રાયલ કોર્ટે અવલોકન કર્યું કે આંક પી-૭ અને પી-૮ દ્વારા સમર્થિત ડોક્ટરોના પુરાવા દ્વારા રેકૉર્ડ પરની સામગ્રીના આધારે મૃતક સિમોન અને બેની [ફરિયાદી સાક્ષી-૧] ને ૦૯/૦૭/૧૯૮૯ ના રોજ ઇજાઓ થઈ હતી અને સિમોનનું મૃત્યુ ઉક્ત ઘટનામાં તેમને થયેલી ઇજાઓના પરિણામે થયું હતું. કેસનો આ ભાગ ગંભીર વિવાદમાં નથી.

ફરિયાદી પક્ષનો કેસ માત્ર ઘાયલ સાક્ષી બેની [ફરિયાદી સાક્ષી-૧] ના પુરાવા પર આધારિત હતો. તેના પુરાવા દરમિયાન, બેની [ફરિયાદી સાક્ષી-૧] એ હકીકતો જાહેર કરી કે જેની અમે પહેલેથી જ પુષ્ટિ કરી છે અને તેણે એમ પણ કહ્યું કે તે તરત જ કોનિપાડુ જંક્શન પર દોડી ગયો હતો અને ફરિયાદી સાક્ષી-૨ થી જ ને ઘટનાની જાણ કરી હતી જેઓ ત્યાં હાજર હતા અને પછી તે સ્થળે પરત ફર્યા હતા જ્યાં સિમોન પડ્યો હતો. ત્યારબાદ ફરિયાદી સાક્ષી-૨ થી જ પણ ત્યાં પહોંચ્યા હતા. તેમણે જણાવ્યું હતું કે તેઓ એક કલાકની અંદર હોસ્પિટલ પહોંચ્યા હતા અને ડોક્ટર ફરિયાદી સાક્ષી-૧૧એ મૃતકની તપાસ કરી હતી અને તેને મૃત જાહેર કર્યો હતો. બેની [ફરિયાદી સાક્ષી-૧] ને ત્યાં દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા અને અંદરના દર્દી તરીકે સારવાર આપવામાં આવી હતી. તેમણે જણાવ્યું હતું કે સવારે લગભગ ૫ વાગ્યે ૧૦/૦૭/૧૯૮૯ પર પોલીસ હોસ્પિટલમાં આવી હતી અને તેમનું નિવેદન નોંધ્યું હતું. આ કેસમાં પોલીસે નોંધેલું તેમનું પ્રથમ માહિતી નિવેદન આંક-પી-૧ છે અને પોલીસે જ્યારે તેમને

બતાવ્યું ત્યારે તેમણે એમઓ-૧ ને ગુનાના હથિયાર તરીકે ઓળખાવ્યો હોવાનો દાવો પણ કર્યો હતો.

ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ બચાવ પક્ષ વતી ચાર દલીલો રજૂ કરવામાં આવી હતી:

૧. આંક-પી-૧ પ્રથમ માહિતી નિવેદન એ ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા બનાવવામાં આવેલ બનાવટી દસ્તાવેજ છે.

૨. ફરિયાદી સાક્ષી-૧ની અચોક્કસ જુબાની એ વિશ્વાસપાત્ર નથી કે તેને જૂઠાણુંથી દૂષિત કરવામાં આવે.

૩. તબીબી પુરાવા કાર્યવાહીના સંસ્કરણ સાથે અસંગત છે, અને

૪. આ કેસમાં ઉપયોગમાં લેવાતા ગુનાના હથિયારની પુરાવા અધિનિયમની કલમ ૨૭ હેઠળ કોઈ માન્ય પુનઃપ્રાપ્તિ નથી.

ટ્રાયલ કોર્ટ અને હાઈકોર્ટ બંનેએ પુનઃપ્રાપ્તિ પર આધાર રાખ્યો નથી, તેથી ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ ઉઠાવવામાં આવેલા છેલ્લા દાવા પર ધ્યાન આપવાની જરૂર નથી.

કોર્ટ સમક્ષ રજૂ કરાયેલા પુરાવાઓ દર્શાવે છે કે મૃતક, સિમોન અને બેની [ફરિયાદી સાક્ષી-૧] ને ૦૯/૦૭/૧૯૮૯ ના રોજ રાત્રે ૮ વાગ્યા સુધીમાં સરકારી હોસ્પિટલ, પલઘમાં લાવવામાં આવ્યા હતા.ડોક્ટર ફરિયાદી સાક્ષી-૧૧, મૃતકની તપાસ કર્યા પછી, સિમોને તેને મૃત જાહેર કર્યો.તેણે બેની [ફરિયાદી સાક્ષી-૧] ને હોસ્પિટલમાં દાખલ કર્યો અને પોલીસને બે સૂચનાઓ મોકલી.ફરિયાદી સાક્ષી-૧૫ એ પલાઈ પોલીસ સ્ટેશન સાથે જોડાયેલ હેડ કોન્સ્ટેબલ છે અને આંક-સી-૧ એ હોસ્પિટલમાં જાળવવામાં આવેલ પોલીસ ઇન્ટિમેશન બુક છે.ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી-૧૫ એ સ્વીકાર્યું હતું કે તેમણે આંક-સી-૧(એ) અને સી-૧(બી) પર પોતાના નામના આધાક્ષરો લગાવ્યા હતા અને તેમણે એ પણ સ્વીકાર્યું હતું કે તેમને ૦૯/૦૭/૧૯૮૯ ના રોજ રાત્રે ૧૦ વાગ્યે સૂચના મળી હતી.આ ઘટના સ્થળ મેલુકાપુ પોલીસ સ્ટેશનના અધિકારક્ષેત્રમાં છે.ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી-૧૫ જણાવે છે કે તેણે મેલુકાપુ પોલીસ સ્ટેશનનો ટેલિફોન પર સંપર્ક કરવાનો ઘણી વખત પ્રયાસ કર્યો હતો પરંતુ સંપર્ક મળી શક્યો ન હતો.તેમના જણાવ્યા અનુસાર સવારે લગભગ ૪ વાગ્યે તેમને જોડાણ મળ્યું અને ખબર પડી કે પોલીસના એએસઆઈ [ફરિયાદી

સાક્ષી-૧૩] ફરિયાદી સાક્ષી-૧ નું પ્રથમ માહિતી નિવેદન નોંધવા માટે પહેલેથી જ હોસ્પિટલમાં ગયા હતા.ફરિયાદી સાક્ષી-૧૩ જણાવે છે કે ૧૦/૦૭/૧૯૮૯ પર સવારે લગભગ ૪ વાગ્યે, તેને એક જોજો પાસેથી ટેલિફોનિક માહિતી મળી હતી કે કોનિપાડુ ખાતે છરીના ઘા મારવાની ઘટના બની છે.તેમના જણાવ્યા અનુસાર આ માહિતીના આધારે જ તેઓ હોસ્પિટલમાં દોડી ગયા હતા અને આંક-પી-૧ નિવેદન નોંધ્યું હતું અને કેસ નોંધ્યો હતો.ફરિયાદી સાક્ષીઓ-૩ અને ૫, જેમની અદાલત સમક્ષ તપાસ કરવામાં આવી હતી, તેમણે આ બાબતની બીજી આવૃત્તિ સૂચવી હતી. ફરિયાદી સાક્ષી-૫, જે જીપનો માલિક-કમ-ડ્રાઈવર હોવાનું કહેવાય છે, જેમાં મૃતક સિમોન અને ધાયલ બેનીને સરકારી હોસ્પિટલ, પલાઈમાં લઈ જવામાં આવ્યા હતા.તેમણે સ્વીકાર્યું છે કે તેઓ તેમને પોતાની જીપમાં હોસ્પિટલ લઈ ગયા હતા.ફરિયાદી સાક્ષી-૩ પણ તેમની સાથે હોસ્પિટલ ગયો હતો.તેઓ રાત્રે લગભગ ૮ વાગ્યે ૦૯/૦૭/૧૯૮૯ પર હોસ્પિટલ પહોંચ્યા હતા.ફરિયાદી સાક્ષી-૫ એ વધુમાં જણાવ્યું કે તેમને હોસ્પિટલમાં લઈ ગયા પછી, તેઓ ફરિયાદી સાક્ષી-૨ જોસ અને અન્ય એક કે બે લોકોને રાત્રે ૮.૧૦ વાગ્યા પછી ઘટના વિશે માહિતી આપવા માટે પલઈ પોલીસ સ્ટેશન લઈ ગયા હતા.હકીકત એ છે કે પોલીસ થોડા સમય પછી હોસ્પિટલમાં આવી હતી તે ફરિયાદી સાક્ષી-૩ દ્વારા કહેવામાં આવે છે.આ સાક્ષીએ સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું કે તેઓ રાત્રે લગભગ ૯.૩૦ વાગ્યે હોસ્પિટલમાં પહોંચ્યા ત્યારે તેમણે જોયું કે પોલીસે ધાયલ બેની [ફરિયાદી સાક્ષી-૧] ની

પૂછપરછ કરી અને તેનું નિવેદન નોંધ્યું જે ઘાયલોને વાંચી સંભળાવવામાં આવ્યું અને તેણે તેના પર પોતાની સહી કરી.ફરિયાદી સાક્ષીઓ-૩ અને ૫ ને ફરિયાદી પક્ષ દ્વારા ફરી ગયેલ જાહેર કરવામાં આવ્યા ન હતા.આ પુરાવાના આધારે, ટ્રાયલ કોર્ટે એક નિષ્કર્ષ કાઢ્યો કે પલાઈ પોલીસ સ્ટેશનના એક અધિકારીને આ ઘટના વિશે માહિતી મળી, તેઓ સરકારી હોસ્પિટલ, પલાઈ તરફ આગળ વધ્યા, ફરિયાદી સાક્ષી-૧ નું પ્રથમ માહિતી નિવેદન નોંધ્યું અને કેસ નોંધ્યો અને તે સંસ્કરણ સંભવિત હતું.તેથી, ટ્રાયલ કોર્ટે અવલોકન કર્યું કે એ સ્પષ્ટ છે કે ફરિયાદ પક્ષના બે પ્રથમ માહિતી નિવેદનો હતા, એક ૦૮/૦૭/૧૯૮૯ ના રોજ રાત્રે ૮:૩૦ વાગ્યે રેકૉર્ડ કરવામાં આવ્યું હતું અને બીજું ૧૦/૦૭/૧૯૮૯ ના રોજ સવારે ૫ વાગ્યે રેકૉર્ડ કરવામાં આવ્યું હતું.પહેલું દબાવી દેવામાં આવે છે અને બીજું ઉત્પન્ન થાય છે.તેથી ટ્રાયલ કોર્ટને અનુગામી નિવેદન પર આધાર રાખવો સલામત લાગ્યો ન હતો.ટ્રાયલ કોર્ટને ફરિયાદી સાક્ષી -૧૫ દ્વારા રજૂ કરાયેલા પુરાવા અંગે પણ વાંધો હતો કારણ કે આંક-સી-૧(એ) અને સી-૧(બી) મુજબ માહિતી મળ્યા પછી તે હોસ્પિટલમાં ગયો ન હતો અને ફરિયાદી સાક્ષી-૧ નું પ્રથમ માહિતી નિવેદન નોંધ્યું ન હતું અને તેથી, તારણ કાઢ્યું હતું કે તેના પુરાવા પર કોઈ આધાર રાખી શકાય નહીં, ખાસ કરીને આ પ્રકારના કેસમાં.ટ્રાયલ કોર્ટને મેલુકાપુ પોલીસ સ્ટેશન દ્વારા ૧૦/૦૭/૧૯૮૯ પર સવારે ૫ વાગ્યે નોંધવામાં આવ્યું હોવાનું કહેવાય છે તે પ્રથમ માહિતી નિવેદન પર આધાર રાખવો મુશ્કેલ લાગ્યું.તેથી, અદાલત સમક્ષ રજૂ કરાયેલા બે નિવેદનોને

ધ્યાનમાં રાખીને આ બાબતમાં શું થયું હતું તે અંગે ગંભીર શંકા ઊભી થશે. વધુમાં ટ્રાયલ કોર્ટે નોંધ્યું કે આંક-પી-૧ પર ફરિયાદી સાક્ષી-૧ ની સહીમાં તફાવત છે, ફરિયાદી સાક્ષી-૧ એ આંક-પી-૧ પર સહી કરી હોવાનું સ્વીકાર્યું હતું, પરંતુ ટ્રાયલ કોર્ટે અવલોકન કર્યું કે ઉપરોક્ત દસ્તાવેજમાં સહીઓનું માત્ર અવલોકન કરવાથી સ્પષ્ટપણે ખ્યાલ આવશે કે તે દસ્તાવેજ પરની સહી અને ફરિયાદી સાક્ષી-૧ ની સહી વચ્ચે કોઈ સમાનતા નથી. તેને પ્રાપ્ત થયાની સ્વીકૃતિમાં સમન્સ પર ફરિયાદી સાક્ષી-૧ એ પણ સ્વીકાર્યું હતું કે આંક-પી-૧ અને આંક-ડી-૧ પર તેની સહી વચ્ચે નોંધપાત્ર તફાવત છે. સમજૂતી આપવામાં આવી હતી કે સહી કરતી વખતે તેમને આખા શરીરમાં દુખાવો થતો હતો અને તેથી, તેમણે યોગ્ય રીતે સહી કરી ન હોત. તેથી ટ્રાયલ કોર્ટે એવું માન્યું હતું કે આ પૃષ્ઠભૂમિમાં આંક-પી-૧ વિશ્વસનીય દસ્તાવેજ નથી.

આંક-પી-૪ સીન મહાઝર દ્વારા સમર્થિત સર્કલ પોલીસ ઇન્સ્પેક્ટર, ફરિયાદી સાક્ષી-૧૪ ના પુરાવા દર્શાવે છે કે ઘટના સ્થળે લોહીનો બાબોચિયા હતો. ફરિયાદી સાક્ષી-૧ એ જણાવ્યું હતું કે મૃતક, સિમોન ઇજાઓ સહન કર્યા પછી ઘટના સ્થળેથી પશ્ચિમ તરફ દોડ્યો હતો અને હાથની ઇજાઓ અને કોસ-એક્ઝામિનેશનમાં તેના સ્પષ્ટ નિવેદનને આપરી લીધું હતું કે મૃતક, સિમોન ઇજાઓ ટકી રહેવા પર સ્થળ પર નીચે પડ્યો ન હતો. ફરિયાદી સાક્ષી-૧, જેને તેની ડાબી હથેળી અને ગરદનની ડાબી બાજુએ પણ ઇજાઓ થઈ હતી, તે ઘટના

સ્થળેથી કોનિપાડુ જંકશન તરફ દોડ્યો હતો.આ સંજોગોમાં લોહીના પ્રવાહની હાજરી સૂચવે છે કે આ ઘટના ફરિયાદી પક્ષે આક્ષેપ કરેલી રીતે થઈ નથી.આ આધાર પર, ટ્રાયલ કોર્ટે જાણવા મળ્યું કે ફરિયાદી સાક્ષી-૧ નો પુરાવો અત્યંત શંકાસ્પદ છે.આગળ, ટ્રાયલ કોર્ટે તેમના પુરાવાઓનું વિશ્લેષણ કરીને એ હકીકતનો ઉલ્લેખ કર્યો કે ઘટના સાંજે ૭ વાગ્યે વાદળછાયું દિવસે બની હતી અને સૂર્યાસ્ત સમયે ઘટના સ્થળે સાંજે ૬:૪૫ થી ૬:૪૭ વાગ્યાની વચ્ચે ઘટના બનશે, જેનાથી તેમના દ્વારા રજૂ કરાયેલા પુરાવા પર ફરીથી ઘણી શંકા ઉભી થઈ.

ટ્રાયલ કોર્ટે એ પણ ધ્યાનમાં લીધું હતું કે શું અપીલકર્તાને થયેલી ઈજાઓ ફરિયાદી સાક્ષી-૧ દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી રીતને કારણે થઈ શકે છે.તેણે જણાવ્યું હતું કે પ્રથમ આરોપીએ તેને એમ. ઓ. ૧ છરીથી છરી મારી હતી અને આંક ૭ માં ઈજા નંબર ૧, જે ઘા પ્રમાણપત્ર છે, તે ડાબી હથેળી પર કાપેલી ઈજા છે.ડૉક્ટરના પુરાવા સૂચવે છે કે જો ઉપરોક્ત ઈજા છરીના ઘા મારવાને કારણે થઈ હોય, તો ઈજાના એક છેડે પૂંછડી હોવી જોઈએ; કે, વર્તમાન કિસ્સામાં, તે ઈજા માટે કોઈ પૂંછડી નહોતી; તે સ્પષ્ટપણે સૂચવે છે કે તેને છરીના ઘા મારવામાં આવ્યા ન હતા.તેની ગરદન પર ૪ સે. મી. x ૨ મી.મી કદનો રેખીય આડી ઘર્ષણ છે.સાક્ષીના જણાવ્યા અનુસાર, તે ઉપરોક્ત ઈજાથી ખૂબ લોહી વહી રહ્યું હતું.જો કે, તબીબી નિષ્ણાતે જણાવ્યું હતું કે આ ઈજા રક્તસ્રાવની ઈજા નહોતી અને તે

ઈજા હાથાપાઈ દરમિયાન માનવ નખના સંપર્કને કારણે થઈ શકે છે.ફરિયાદી સાક્ષી-૧ એ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે છરીના ઘા મારવાના સમયે, પ્રથમ આરોપી અને મૃતક સામ-સામે ઊભા હતા, જ્યારે શબપરીક્ષણ કરનાર ફરિયાદી સાક્ષી-૧૨ એ છાતીની આગળની બાજુએ તીક્ષ્ણ ઘા નોંધ્યો હતો અને કોસ એક્ઝામિનેશન દરમિયાન જણાવ્યું હતું કે જો હુમલાખોર અને પીડિતા સામ-સામે ઊભા હોય તો તે ઉપરોક્ત ઈજા પહોંચાડવાની શક્યતા નથી.ટ્રાયલ કોર્ટનો મત હતો કે તબીબી પુરાવા ફરિયાદી પક્ષના કેસને સમર્થન આપતા નથી અને એમ. ઓ. ૧ છરીની પુનઃપ્રાપ્તિ પર વિશ્વાસ કરતા નથી અને વધુમાં જણાવ્યું હતું કે કોઈ હેતુ સ્થાપિત થયો નથી.આ સંજોગોમાં, ટ્રાયલ કોર્ટે આરોપીઓને નિર્દોષ જાહેર કર્યા કારણ કે ફરિયાદી પક્ષે રજૂ કરેલા પુરાવાઓ સત્ય લાવી શક્યા ન હતા અને મામલો રહસ્યમાં ઘેરાયેલો હતો.

રાજ્યની અપીલ પર, હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે આ મામલાની ફરીથી તપાસ કરી અને વિવિધ ખૂણામાંથી પુરાવાઓનું વિશ્લેષણ કર્યું.સૌપ્રથમ, તેણે નોંધ્યું કે ફરિયાદી સાક્ષી-૧૩એ ફરિયાદી સાક્ષી-૧નું નિવેદન સવારે ૫ વાગ્યે ૧૦/૦૯/૧૯૮૯ પર ટેલિફોન પર હોસ્પિટલમાંથી પ્રાપ્ત થયેલી માહિતી પર નોંધ્યું હતું કે મોનલપદભાગોમમાં છરીના ઘા મારવાની ઘટના બની હતી જેમાં બે વ્યક્તિઓને ઈજા થઈ હતી અને જેમને પલાઈ સરકારી હોસ્પિટલમાં લઈ જવામાં આવ્યા હતા; માહિતી આપનાર પાસે માહિતીની કોઈ વિગતો નહોતી અને તેથી

તે હોસ્પિટલમાં દોડી ગયો હતો; તેણે ફરિયાદી સાક્ષી-૧ને શોધી કાઢ્યો હતો જેની સારવાર ચાલી રહી હતી અને તેનું નિવેદન નોંધવામાં આવ્યું હતું અને તેના પર તેની સહી મેળવવામાં આવી હતી; જેમ કે સિમોન તેની ઇજાઓને કારણે મૃત્યુ પામ્યો હતો, તેની સહી રેકૉર્ડ કરવાનો પ્રશ્ન ઊભો થઈ શક્યો ન હતો.તે જ દિવસે સવારે ૧૦:૩૦ વાગ્યે એફઆઈઆર નોંધવામાં આવી હતી. આંક પી ૧ માં ઘટનાની આવશ્યક વિગતો અને આરોપીઓના નામ આપવામાં આવ્યા હતા.ફરિયાદી સાક્ષી-૧ દ્વારા અદાલત સમક્ષ રજૂ કરાયેલા પુરાવાઓમાં, તેમણે તમામ સામગ્રી પાસાઓમાં પ્રદર્શન પી ૧ માં તેમના સંસ્કરણને સમર્થન આપ્યું હતું.તેમણે જણાવ્યું હતું કે આરોપીઓને ઓળખવા માટે કદાચ સંધિકાળમાં પૂરતો પ્રકાશ હતો.જોકે તેમણે આંક પી ૧ માં ખાસ જણાવ્યું નથી કે ઘટના પછી તેઓ કોન્ટ્રીપાડ જંક્શન ખાતે ફરિયાદી સાક્ષીઓ-૨ થી જ ને મળ્યા હતા, તેમને શું થયું હતું તે વિશે જણાવ્યું હતું અને તેઓ ઘટનાસ્થળે દોડી ગયા હતા.ફરિયાદી પક્ષના સાક્ષીઓ-૨ થી જ ઘટના પછી થોડા સમય પછી ઘટના સ્થળે પહોંચ્યા હતા.ફરિયાદી સાક્ષી-૫નું નિવેદન જેમાં મૃતકને કોણે ઇજા પહોંચાડી હતી તેની વિગતો ન હતી અને ફરિયાદી સાક્ષી-૧ નોંધપાત્ર ન હતા.ઉચ્ચ અદાલતે બે એફ. આઈ. આર. અસ્તિત્વમાં આવી હોવાની થિયરીને પણ નકારી કાઢી હતી અને નોંધ્યું હતું કે ફરિયાદી સાક્ષી-૧ એ એકિઝબિટ પી-૧ અને એકિઝબિટ ડી-૨ માં તેની સહીમાં તફાવત સ્વીકાર્યો હતો, જે તેણે તેને મળેલા સમન્સની સ્વીકૃતિ પર કર્યો હતો; કે જ્યારે ફરિયાદી સાક્ષી-૧ પાસે પોતે છેતરપિંડીનો કોઈ

કેસ ન હતો અને તેની પાસે માત્ર ફરિયાદના લેખકની માલિકી જ નહીં પરંતુ તેની સહી પણ હતી, ત્યારે ટ્રાયલ કોર્ટ આંક પી-૧ અને એક્ટિવિટી ડી-૨ માં સહીની સરખામણી શરૂ કરવાની જરૂર નથી. જોકે એ વાત સાથે સંમત હોવા છતાં કે ફરિયાદી સાક્ષી-૧૫ એ સરકારી હોસ્પિટલ, પલાઈના ઉતારો (એ) અને (બી) મુજબ સૂચના પ્રાપ્ત કર્યા પછી પોલીસ સ્ટેશનના જી. ડી. ચાર્જ તરીકે તેમની ફરજો યોગ્ય રીતે નિભાવી ન હતી. , ઉચ્ચ અદાલતે તેને કમનસીબ ગણાવીને ફગાવી દીધી હતી. ઉચ્ચ અદાલતે એ સિદ્ધાંતને નકારી કાઢ્યો હતો કે કેટલાક પોલીસ અધિકારીઓએ ઘટનાની રાત્રે ફરિયાદી સાક્ષી-૧નું નિવેદન નોંધ્યું હતું અને તે આધારે એવું માન્યું હતું કે તે સંબંધમાં કોઈ કેસ બન્યો નથી અને ફરિયાદી સાક્ષી-૩ અને પાંચે આંક પી ૧ પહેલાં કોઈ ફરિયાદ આપવાનો ઇનકાર કર્યો હતો. ઉચ્ચ અદાલતે પણ અસરગ્રસ્ત વસૂલાત પર કોઈ આધાર રાખ્યો ન હતો. અદાલત સમક્ષ રજૂ કરાયેલા તબીબી પુરાવા અને મૌખિક પુરાવા વચ્ચેની વિસંગતતાઓ અંગે, ઉચ્ચ અદાલતે જણાવ્યું હતું કે વિદ્વાન સેશન્સ ન્યાયાધીશે નાની વિસંગતતાઓ પર ભાર મૂકવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો અને તબીબી અભિપ્રાય અને મૌખિક જુબાની વચ્ચેની વિસંગતતાની અસર અંગે સ્પષ્ટ નિવેદન આપ્યું હતું. ઉચ્ચ અદાલતે પણ ઘટનાસ્થળ મહાઝર, આંક પી ૩ ને મહત્વ આપ્યું ન હતું, જેમાં નોંધાયું હતું કે ઘટનાસ્થળે લોહી હતું. તેથી, ઉચ્ચ અદાલતે ઠરાવ્યું કે પુરાવા સ્પષ્ટ અને ખાતરીકારક છે કે અપીલકર્તાએ

મૃતકને છરીના ઘા મારીને હત્યા કરી હતી અને ટ્રાયલ કોર્ટના ચુકાદાને ઉલટાવીને અપીલકર્તાને દોષિત ઠેરવ્યો.

આ એક એવો કેસ છે જેમાં એકમાત્ર નજરે જોનાર સાક્ષી છે જેણે અદાલત સમક્ષ પુરાવા આપ્યા છે.તેના પુરાવા પર વિવિધ આધારો પર હુમલો કરવામાં આવે છે:કે આંક પી ૧ (એફ.આઈ.આર) સાચી નથી; કે આંક પી-૫ એ પોલીસ સ્ટેશન દ્વારા મોકલવામાં આવેલી સૂચના છે; કે તેમનું નિવેદન રાત્રે ૯.૩૦ વાગ્યે પોલીસ દ્વારા નોંધવામાં આવ્યું હતું; કે અદાલત સમક્ષ રજૂ કરાયેલા પુરાવાઓમાં કોઈ હેતુ દર્શાવવામાં આવ્યો ન હતો, જોકે આંક પી-૧ માં આવું કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવ્યો હતો; કે ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષીઓ-૨ થી ૪ ના પુરાવાઓમાં જંકશન પર જવાનો કોઈ નિવેદન સામે આવ્યું નથી જે ફરિયાદી સાક્ષી-૧ અને ડૉક્ટર (ફરિયાદી સાક્ષી ૧૧) ના પુરાવાઓ દ્વારા આપવામાં આવેલા નિવેદનથી વિરોધાભાસી છે જે સ્પષ્ટપણે દર્શાવે છે કે ફરિયાદી સાક્ષી-૧ ની ગરદન પર થયેલી ઈજા કોઈ હથિયારથી થઈ ન શકે અને તે લોહી વહેતી ઈજા ન હતી; કે અપીલકર્તાના કપડાં લોહીના ડાઘવાળા હોવાનું કહેવાય છે પરંતુ તે જમ કરવામાં આવ્યું ન હતું; કે ન તો ઘા પ્રમાણપત્રમાં કે ન તો અન્ય કોઈ જગ્યાએ આરોપીના નામનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો હતો; જ્યારે ટ્રાયલ કોર્ટે ફરિયાદી સાક્ષી-૧ દ્વારા રજૂ કરાયેલા પુરાવાઓને નકારી કાઢ્યા હતા, ત્યારે હાઈકોર્ટ વિપરીત તારણો આપી શક્યું ન હોત, જ્યારે પહેલાનો દૃષ્ટિકોણ શક્ય છે.

બીજી તરફ પ્રતિવાદીના વિદ્વાન વકીલે વિનંતી કરી હતી કે ઉચ્ચ અદાલતે રેકૉર્ડ પરના પુરાવાઓનું યોગ્ય રીતે વિશ્લેષણ કર્યું છે અને યોગ્ય રીતે નિષ્કર્ષ પર આવી છે અને તેથી કોઈ દખલગીરી ન કરવાઅરજ કરેલ છે.

આ પ્રકારના કિસ્સામાં જ્યારે ઘટનાનો એકમાત્ર સાક્ષી હોય ત્યારે તેના પુરાવાને સાવચેતી સાથે સ્વીકારવો પડે છે અને અન્ય સાક્ષીઓ દ્વારા આપવામાં આવેલા પુરાવા અથવા નોંધાયેલા પુરાવાઓના ટચસ્ટોન પર તેનું પરીક્ષણ કર્યા પછી સ્વીકારવું પડે છે. અદાલત સમક્ષ જે વિનંતી કરવામાં આવી છે તે એ છે કે એફ.આઈ.આર.-આંક પી ૧ માં એક શંકાસ્પદ પાત્રની સહી હતી જે ફરિયાદ પક્ષના સાક્ષી-૧ એ પોતે સ્વીકારી હતી કે તે સમન્સ મળ્યાની સ્વીકૃતિ પર આપેલા સહી કરતા અલગ હતી. ફરિયાદી સાક્ષી-૧ એ જણાવ્યું હતું કે તે ફરિયાદી સાક્ષી-૨ થી જ ને જાણ કરવા માટે જંકશન પર દોડી ગયો હતો અને ત્યારબાદ ઘટના સ્થળે પાછો દોડી ગયો હતો, જ્યારે મૃતક પણ ઘટના સ્થળની પશ્ચિમ બાજુ દોડી ગયો હતો, જોકે તે ખૂબ લોહી વહેતો હતો અને તેણે પોતાના ઘા હાથથી પકડીને દોડ્યો હતો, ત્યારે તેના પુરાવા પર કેટલો ભરોસો મૂકી શકાય? જો એમ હોત, તો એક ચોક્કસ બિંદુએ નહીં પણ આખા સ્થળે લોહી હોત. ફરિયાદી સાક્ષી-૧ ની ગરદન પર ઘર્ષણ હથિયાર દ્વારા નહીં પણ નખના ખંજવાળને કારણે થયું હોઈ શકે છે અને તે રક્તસ્રાવની ઈજા ન હતી તે તેના દ્વારા

કરવામાં આવેલા નિવેદનને સ્પષ્ટપણે માનશે કે તે પુષ્કળ રક્તસ્રાવ કરી રહ્યો હતો.જો ખરેખર સાક્ષી (ફરિયાદી સાક્ષી-૧) એ લોહીથી રંગાયેલા કપડાં પહેર્યા હોત તો તેની યોગ્ય તપાસ માટે પોલીસ ચોક્કસપણે તેને જમ કરી શકી હોત.ખાસ કરીને, જ્યારે ટ્રાયલ કોર્ટે આરોપીઓને નિર્દોષ જાહેર કરવા માટે નક્કર કારણો આપ્યા હતા, ત્યારે ઉચ્ચ અદાલતે તેમાં માત્ર એટલા માટે દખલ ન કરવી જોઈએ કે અન્ય અભિપ્રાય શક્ય છે અને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા તારણ કાઢવામાં આવેલું તારણ અશક્ય હતું.

અમારા મતે, એવું લાગે છે કે ઉચ્ચ અદાલતે ઉપરોક્ત ધોરણોનું પાલન કર્યું નથી પરંતુ પુરાવાઓનું વિશ્લેષણ કર્યું જાણે કે તેમની સમક્ષની સામગ્રી પ્રથમ વખત આપવામાં આવી હોય અને અપીલમાં નહીં.ભારતીય પુરાવા અધિનિયમની કલમ ૧૩૪ એવી જોગવાઈ કરે છે કે કોઈ પણ કિસ્સામાં કોઈ પણ હકીકતના પુરાવા માટે કોઈ ચોક્કસ સંખ્યામાં સાક્ષીઓની જરૂર રહેશે નહીં અને તેથી, અદાલતને એકલા નજરે જોનારા સાક્ષીના પુરાવા પર દોષિત ઠેરવવા અને તેને ટકાવી રાખવા માટે મંજૂરી છે.પરંતુ, તે જ સમયે, આવા માર્ગને ત્યારે જ અપનાવી શકાય છે જ્યારે આવા સાક્ષી દ્વારા આપવામાં આવેલ પુરાવા સચોટ, વિશ્વસનીય અને સંભાવનાઓ સાથે સુસંગત હોય અને ગર્ભિત આત્મવિશ્વાસને પ્રેરિત કરે.આ ધોરણ મુજબ, જ્યારે ફરિયાદી પક્ષનો કેસ મુખ્યત્વે એકમાત્ર સાક્ષીની જુબાની પર આધારિત હોય, ત્યારે તે સંપૂર્ણપણે વિશ્વસનીય હોવો

જોઈએ.જો કે આવા સાક્ષી ઘાયલ સાક્ષી હોય અને તેની હાજરી પર ગંભીર શંકા ન હોય, જ્યારે તેના પુરાવા અન્ય પુરાવાઓ સાથે વિરોધાભાસી હોય, ત્યારે ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા લેવામાં આવેલ અભિપ્રાય કે આરોપીને તેની એકમાત્ર જુબાનીના આધારે દોષિત ઠેરવવો અસુરક્ષિત રહેશે, તેને ગેરવાજબી કહી શકાય નહીં.

આ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે આ અપીલને મંજૂરી આપીએ છીએ, ઉચ્ચ અદાલત દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા દોષિત ઠેરવવાના આદેશને રદ કરીએ છીએ અને વિદ્વાન સત્ર ન્યાયાધીશ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા નિર્દોષ જાહેર કરવાના આદેશને પુનઃસ્થાપિત કરીએ છીએ.અપીલને તે મુજબ મંજૂરી આપવામાં આવે છે.

એસ.કે.એસ.

અપીલ મંજૂર.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to

understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.